

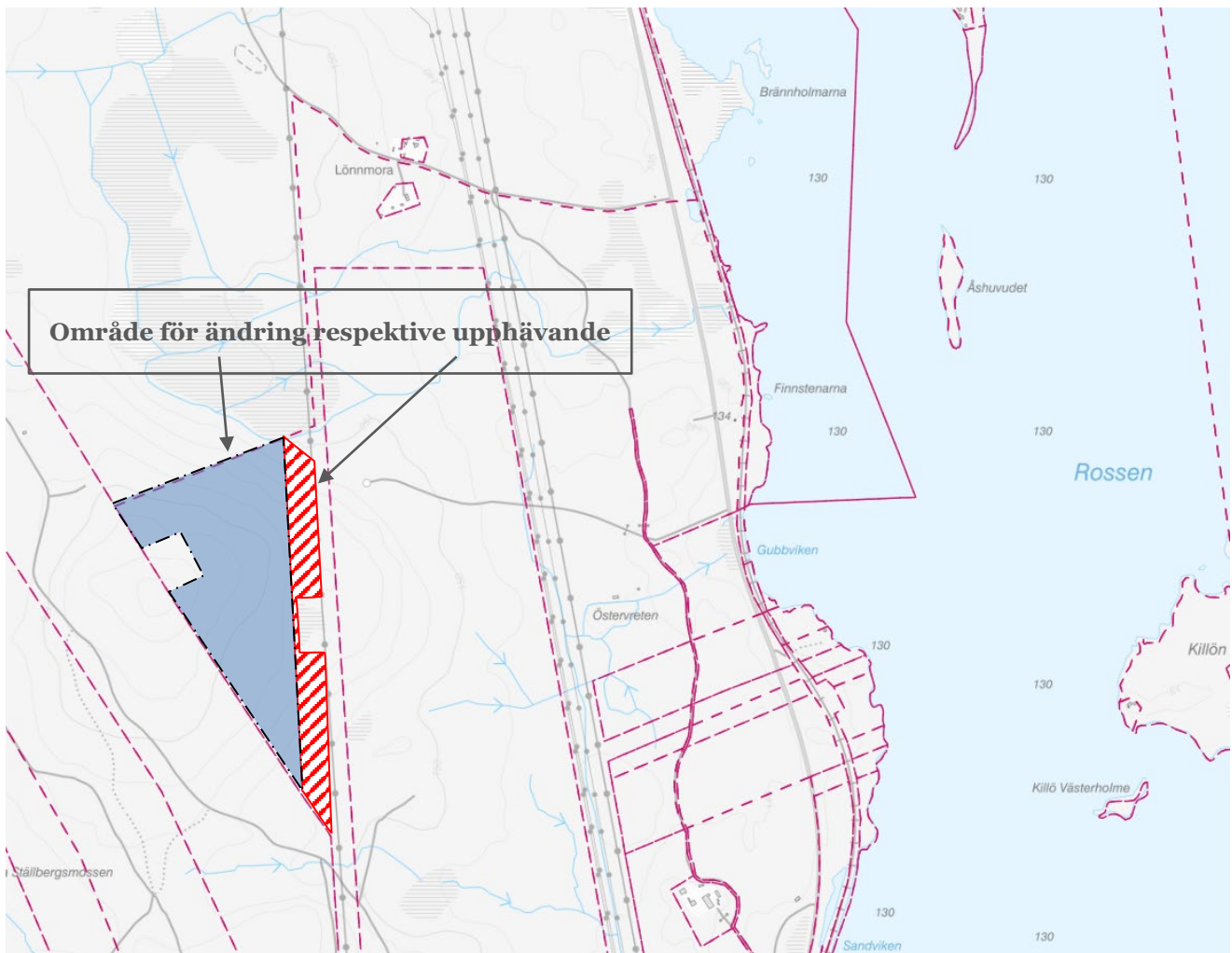
Ändring och upphävande av del av Detaljplan för Industrimark norr om Horndal

Avesta kommun, Dalarnas län

Upprättad av Västmanland-Dalarna miljö- och byggförvaltning 2026-03-17

Cornelia Spång Gustafsson
Planarkitekt

PLANBESKRIVNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SYFTE _____	3
Syfte _____	3
BESKRIVNING _____	3
Hela detaljplanen _____	3
Genomförandetid _____	3
Kvartersmark _____	4
Befintligt _____	4
Upplysningar _____	4
Ärendeinformation _____	4
MOTIV TILL ÄNDRING AV DETALJPLAN _____	4
Motiv till reglering _____	4
GENOMFÖRANDEFRÅGOR _____	5
Organisatoriska frågor _____	5
Mark- och utrymmesförvärv _____	5
Fastighetsrättsliga frågor _____	5
Ekonomiska frågor _____	6
PLANERINGSUNDERLAG _____	6
Kommunala _____	6
Tidigare utredningar _____	7
PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR _____	8
Kommunala _____	8
Riksentressen _____	9
Hushållningsbestämmelser enligt 3 kap miljöbalken _____	10
Miljö kvalitetsnormer _____	10
Miljö _____	10
Hälsa och säkerhet _____	10
Geotekniska förhållanden _____	11
Hydrologiska förhållanden _____	11
Kulturmiljö _____	11
Fysisk miljö _____	12
Teknik _____	12
Trafik _____	12
KONSEKVENSER _____	13
Fastigheter och rättigheter _____	13
Konsekvenser _____	13
Konsekvenser _____	13
Natur _____	14
Miljö _____	14
Miljö kvalitetsnormer _____	15
Hälsa och säkerhet _____	15
Sociala _____	15
Trafik _____	15

SYFTE

Syfte

Syftet med förslaget är att upphäva en del av gällande detaljplan för att möjliggöra ledningsdragning, samt att ändra kvarvarande detaljplan genom att flytta egenskapsbestämmelserna m1 och dagvatten väster om upphävandeområdet.

BESKRIVNING

Hela detaljplanen

Bakgrund

I samband med Svenska kraftnäts planering av två nya 400 kV-ledningar till den planerade stationen i Horndal har det framkommit att delar av den tilltänkta ledningssträckningen korsar ett område som är detaljplanelagt. Området mellan detaljplanerna B16 och B17 är idag cirka 50 meter brett och rymmer befintlig 220 kV-ledning samt Trafikverkets matarledning. För att möjliggöra framkomlighet för de nya ledningarna krävs ett område om cirka 130 meter, vilket innebär att delar av gällande detaljplan berörs.

Svenska kraftnät har i februari 2025 lämnat in ansökan om koncession till Energimarknadsinspektionen, men beslut i ärendet kan inte fattas så länge koncessionen är i konflikt med gällande detaljplan. Om konflikten inte löses riskerar projektet att försenas med upp till ett år. Ledningarna skulle även behöva dras utanför detaljplanen och befintlig ledningsgata. Genom att upphäva den del av detaljplanen som berörs löses konflikten och möjliggör fortsatt prövning och genomförande enligt planerad tid. För att hantera egenskapsbestämmelserna för kvartersmarken som då slutar gälla, kompletteras upphävandet med en ändring av kvarvarande del av detaljplanen där egenskapsbestämmelserna införs istället.

Området berörs av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 3 kap. 9 § miljöbalken. Avvägningen mellan kommunens intresse av industrimark och riksintresset har gjorts.

Huvuddrag

Området ligger väster om väg 68, strax norr om centrala Horndal och omfattar ca 4,9 ha mark.

Markägande

Fastigheten Horndalsbyn 12:1 som berörs ägs av Avesta kommun.

Genomförandetid

Planändringens genomförandetid är 10 år efter det att detaljplanen vunnit laga kraft. Upphävandet har ingen genomförandetid, utan verkställs vid det datum beslutet vinner laga kraft. Därefter är området ej detaljplanelagt.

Kvartersmark

Detaljplanen där ändringen och upphävandet föreslås anger kvartersmark för småindustri, ej störande för omgivningen, samt lager och kontor.

Befintligt

I dagsläget består området av skog.

Upplysningar

Om kommunen upphäver en detaljplan uppstår ett planlöst läge. Det innebär att området inte längre omfattas av en detaljplan. Om någon avser att utföra en lovpliktig åtgärd på platsen behöver kommunen göra en bedömning av om åtgärden kräver en ny detaljplan eller om åtgärden kan prövas med bygglov direkt.

Ärendeinformation

Planhandlingar

- Plankarta med ändringar och område för upphävande
- Planbeskrivning med konsekvensbeskrivning (detta dokument)

Dessutom finns följande handlingar i ärendet:

- Fastighetsförteckning
- Miljöbedömning (undersökning)
- Hållbarhetsbedömning

MOTIV TILL ÄNDRING AV DETALJPLAN

Motiv till reglering

Ändringen innebär att två befintliga planbestämmelser flyttas 50 meter västerut inom plankartan för att fortsätta gälla inom planområdet eftersom de annars skulle upphöra att gälla i och med upphävandet. Inga nya bestämmelser tillkommer och inga befintliga bestämmelser ändras i sak. Planens syfte och rättsverkan påverkas inte av ändringen.

De bestämmelser som flyttas i och med ändringen är:

MARKENS ANORDNANDE (utförning av kvartersmark)
dagvatten - Anläggning för hantering av dagvatten kan finnas, t.ex. i form av damm. Anläggning får överbyggas.

STÖRNINGSSKYDD

m1 - Inom området får inte finnas byggnader, arbetsplatser eller annat där människor vistas varaktigt.

Genomförandetid

Formuleringen för genomförandetiden ändras i planbestämmelserna så att den harmoniserar med att genomförandetiden gäller 10 år från det att ursprungliga detaljplanen vann laga kraft.

Ändringen är förenlig med planens ursprungliga syfte och med bestämmelserna i 4 kap. plan- och bygglagen (PBL).

GENOMFÖRANDEFRÅGOR

Organisatoriska frågor*Tidplan*

Detta förslag är upprättat enligt plan- och bygglagen (PBL 2010:900, t.o.m. SFS 2025:519) och handläggs med utökat förfarande enligt den preliminära tidplanen nedan. Utökat förfarande erfordras eftersom Avesta kommuns översiktsplan förklarats som inaktuell.

- 2026-01-08 Beslut om samråd (delegationsbeslut)
 2026-03-30 Kommunstyrelsens samhällsplaneringsutskott godkänner förslaget för granskning
 2026- maj Kommunstyrelsen antar förslaget
 2026- juni Planändringen och upphävandet vinner laga kraft

Mark- och utrymmesförvärv*Upplåtelse av mark*

Kommunen är markägare inom det område som berörs. Marken kommer att upplåtas till Svenska kraftnät, i syfte att möjliggöra etablering av kraftledning enligt ansökt koncession.

Om upphävandet av detaljplanen medför ekonomisk förlust för markägaren gäller ersättningsregler enligt plan- och bygglagen (14 kap.) och expropriationslagen. Ersättningen beräknas utifrån den minskning av fastighetens marknadsvärde som intrånget orsakar, med ett tillägg om 25 procent som kompensation för ingreppet av marken. Utöver detta kan ersättning lämnas för övriga kostnader som uppstår till följd av upphävandet.

Fastighetsrättsliga frågor*Rättigheter*

Kommunen äger fortsatt marken och upplåter den del av marken som krävs för koncessionen, till Svenska kraftnät.

Ekonomiska frågor

Planavgift

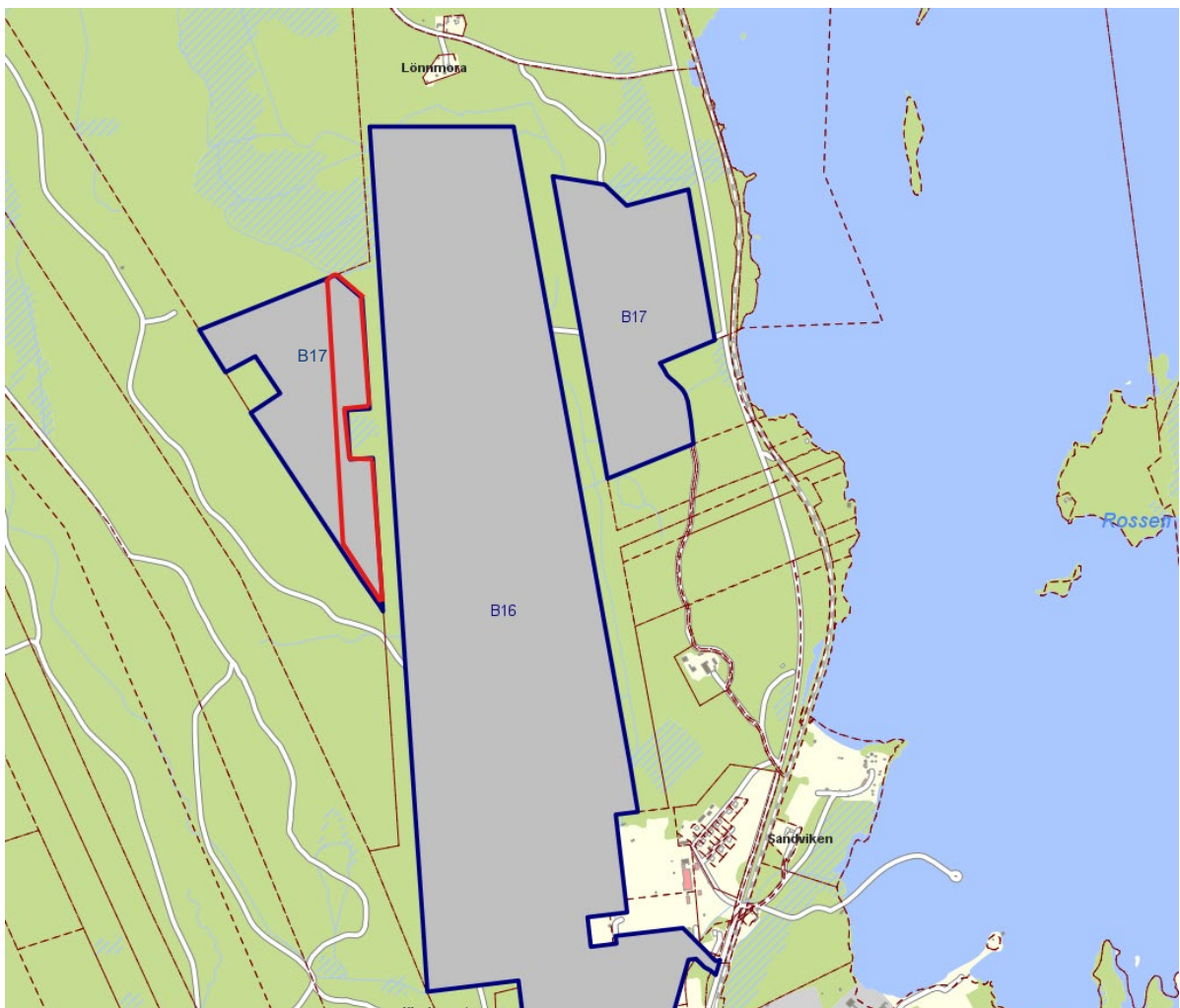
Ett plankostnadsavtal har upprättats mellan Avesta kommun och Svenska kraftnät. I plankostnadsavtalet står att Svenska kraftnät bekostar arbetet.

PLANERINGSUNDERLAG

Kommunala

Detaljplan

Inom området för ändringen och upphävandet gäller för närvarande Detaljplan för industrimark norr om Horndal som vann laga kraft 2022-05-31.

Figur 1. Gällande detaljplan. Område för upphävande är markerat i rött, resterande del väster om upphävandeområdet kvarstår.

Översiktsplan

Det aktuella planområdet ligger inom delområde "Skogsområde" (S6) i kommunens tidigare gällande översiktsplan, antagen 2007-12-18. Översiktsplanen har förklarats inaktuell och arbete med en ny pågår.

Undersökning enligt 6 kap 6 § miljöbalken (1998:808)

Kommunens checklista ”Undersökning – behov av miljöbedömning” för bedömning huruvida förslaget kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Baserat på resultatet av undersökningen är kommunens samlade bedömning att de konsekvenser som förslaget bedöms medföra inte är av så betydande påverkan på miljön, hälsan eller hushållningen av mark, vatten eller andra resurser att en MKB enligt 5 kap 18§ PBL erfordras. Se vidare information och resultat under rubriken *konsekvenser* nedan.

Hållbarhetsbedömning

Avesta kommuns checklista för bedömning huruvida förslaget kan antas vara förenligt med kommunens hållbarhetsmål. De ändringar för området som förslaget förväntas medföra bedöms inte ha betydande konsekvenser avseende hållbar utveckling för Avesta kommun. Se vidare information och resultat under rubriken *konsekvenser* nedan.

Tidigare utredningar*Dagvattenutredning*

En dagvattenutredning genomfördes av WSP i december år 2021 vid framtagandet av gällande detaljplan.

Naturvärdesinventering

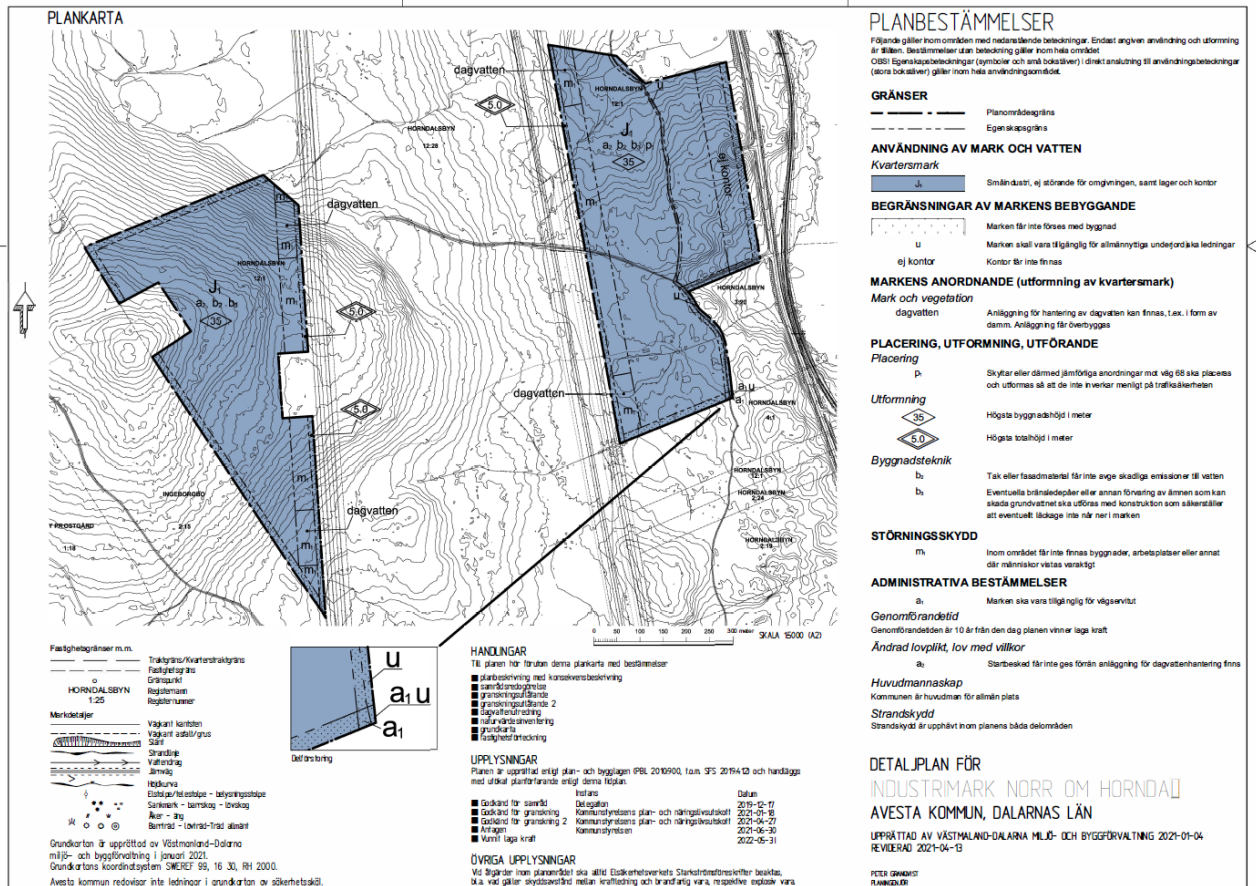
Vid framtagande av gällande detaljplan gjordes en naturvärdesinventering för att få en mer detaljerad bild av områdets naturvärden. Inventeringen utfördes av Naturföretaget i november år 2020 och följer svensk standard för Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) (SS 199000:2014).

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

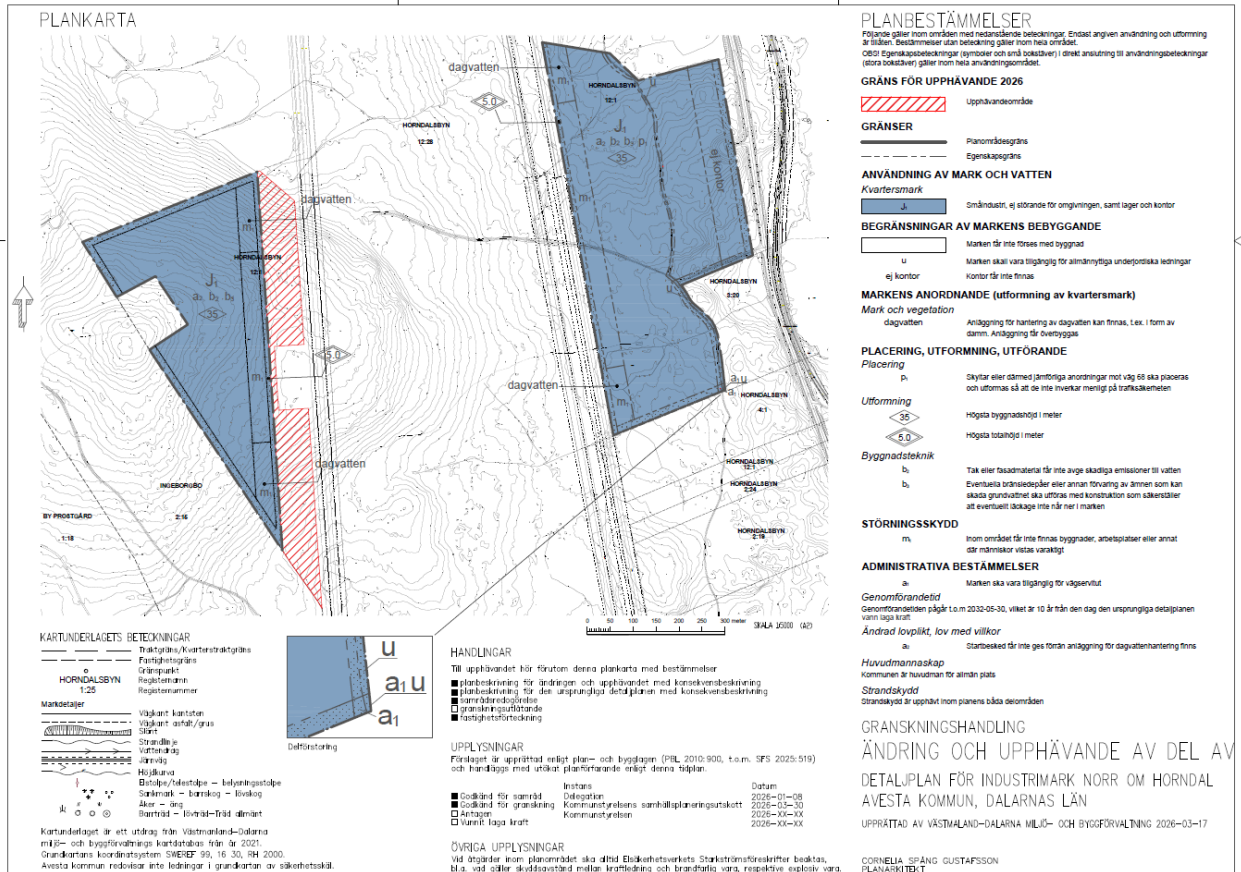
Kommunala

Detaljplan

I gällande detaljplan (figur 2) anges användningen *J - småindustri, ej störande för omgivningen, lager och kontor*. Inom föreslaget upphävandeområde anges egenskapsbestämmelsen *m₁ - Inom området får inte finnas byggnader, arbetsplatser eller annat där människor vistas varaktigt*. I samma område är även yta för hantering av dagvatten avsett genom bestämmelsen *dagvatten - Anläggning för hantering av dagvatten kan finnas, t.ex. i form av damm. Anläggning får överbyggas*. Ca 4,9 ha industrimark upphör att gälla i och med det föreslagna upphävandet. Ändringen av detaljplanen innebär dock att dessa egenskaper inte tas bort utan flyttas till området väster om upphävandeområdet (se figur 3).

Figur 2. Gällande detaljplan i ursprunglig form.

Figur 3. Urklipp från förslagets plankarta där upphävandeområdet är skrafferat i rött och egenskapsbestämmelserna är flyttade väster ut.

Översiktsplan

För område S6 i Avesta kommuns tidigare gällande översiktsplan anges bland annat att "Skogs- och jordbruket bör bedrivas med särskild hänsyn till sjön Rossens vattenkvalitet. Inga avloppsanläggningar som använder sjön Rossen som direkt recipient får tillkomma". I övrigt anges bara generella rekommendationer för skogsområden. Avesta kommuns översiktsplan från år 2007 har förklarats som inaktuell och arbete pågår med att ta fram en ny, därför behöver förslaget tas fram genom ett utökat planförfarande enligt plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Riksintressen

Den planerade 400 kV-ledningen är en del av Svenska kraftnäts stamnät och bedöms ha nationell betydelse för elförsörjningen. Del av planområdet omfattas av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 3 kap. 9 § miljöbalken. Riksintresset avser mark- och vattenområden som är av betydelse för befintliga och framtida ledningar och stationer i elens transmissionsnät. Inom dessa områden får åtgärder inte försvåra drift, åtkomst eller utveckling av de anläggningar som ingår i riksintresset. Planförslaget bedöms vara förenligt med riksintresset.

Hushållningsbestämmelser enligt 3 kap miljöbalken

Miljöbalkens 3:e kapitel anger grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden. Kommunens bedömning är att förslaget inte påverkar eller påverkas av dessa hushållningsbestämmelser, miljökvalitetsnormer eller miljökvalitetsförvaltning i någon omfattning som gör att den skulle vara oförenlig med dessa. Kommunen anser således att förslaget är förenligt med 3 kap. miljöbalken.

Miljökvalitetsnormer

Vatten

Området för upphävandet innebär att ytan möjliggörs för ledningsdragning. Att marken får användas för ledningsdragning bedöms inte vara en förändring av sådan omfattning att det riskerar miljökvalitetsnormerna i sjön Rossen.

Buller

Förslaget medför ingen ökning av buller.

Miljö

Strandskydd

Inom upphävandeområdet i gällande detaljplan är strandskyddet upphävt genom en planbestämmelse. Efter att förslaget vunnit laga kraft återinträder inte strandskyddet på grund av den lagändring som trädde i kraft den 1 juli 2025. Lagändringen lyder att strandskydd inte gäller vid vattendrag som är smalare än 2 meter vid normalvattenstånd eller vid små sjöar under 1 hektar. Det aktuella vattendraget är under 2 meter brett.

Dagvatten

Dagvattenutredning gjordes år 2021 vid framtagandet av detaljplanen. Eftersom ingen ny bebyggelse tillkommer bedöms dagvattenförhållandena kvarstå som idag och frågan påverkas inte.

Dagvattenhantering på resterande mark ska ske inom fastighetsmark, vilket innebär att respektive exploatör ansvarar för fördröjning och rening.

Naturvärdesinventering

Naturvärdesinventering gjordes år 2020 vid framtagandet av detaljplanen. Områden med höga naturvärden exkluderades från planområdet och berörs inte av upphävandet och påverkas därför inte.

Hälsa och säkerhet

Elektromagnetiska fält och elsäkerhet

Förslaget bedöms inte medföra risker för människors hälsa eller säkerhet. Den planerade kraftledningen kommer att uppföras enligt gällande

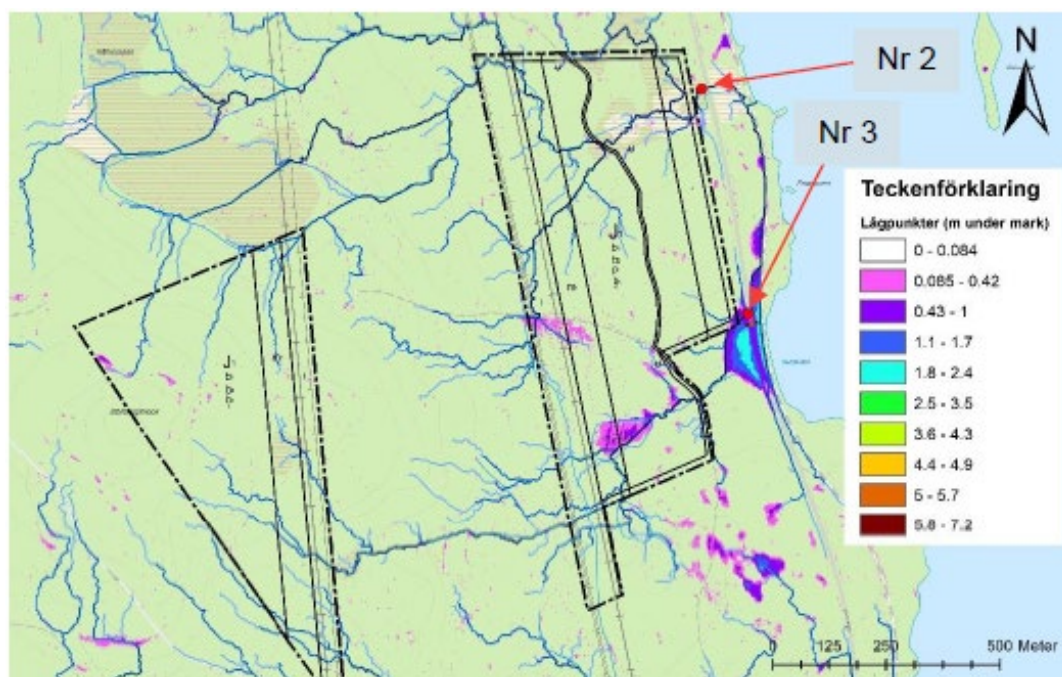
säkerhetsföreskrifter och med skyddsavstånd på 50 meter som uppfyller riktvärden för elektromagnetiska fält. Området är obebyggt och förslaget påverkar inte framkomlighet för räddningstjänsten. Underhåll av ledningen sker med försiktighetsåtgärder för att minimera påverkan på miljö och hälsa. I gällande detaljplan finns en bestämmelse inom området för upphävandet om att byggnad inte får uppföras, denna bestämmelse flyttas i förslaget väster om upphävandeområdet så att samma skyddsområde fortsätter att gälla.

Geotekniska förhållanden

Marken inom området består av berg under ett tunt lager morän samt enbart morän med delvis inslag av torv.

Hydrologiska förhållanden

Markens infiltrationsförmåga bedöms relativt hög där morän förekommer men låg vid områdena med torv. Delar av området för upphävandet består av odikade våtmarker vilket innebär att marken är blöt och att vatten ansamlas där vid nederbörd. I figur 4 syns områdets rinnvägar och i områdena där rinnvägarna leds från är angivna som ytor för dagvattenhantering i planförslaget.

Figur 4. Rinnvägar och lågpunkter i området. Bild från dagvattenutredningen utförd av WSP år 2021.

Kulturmiljö

Fornlämningar

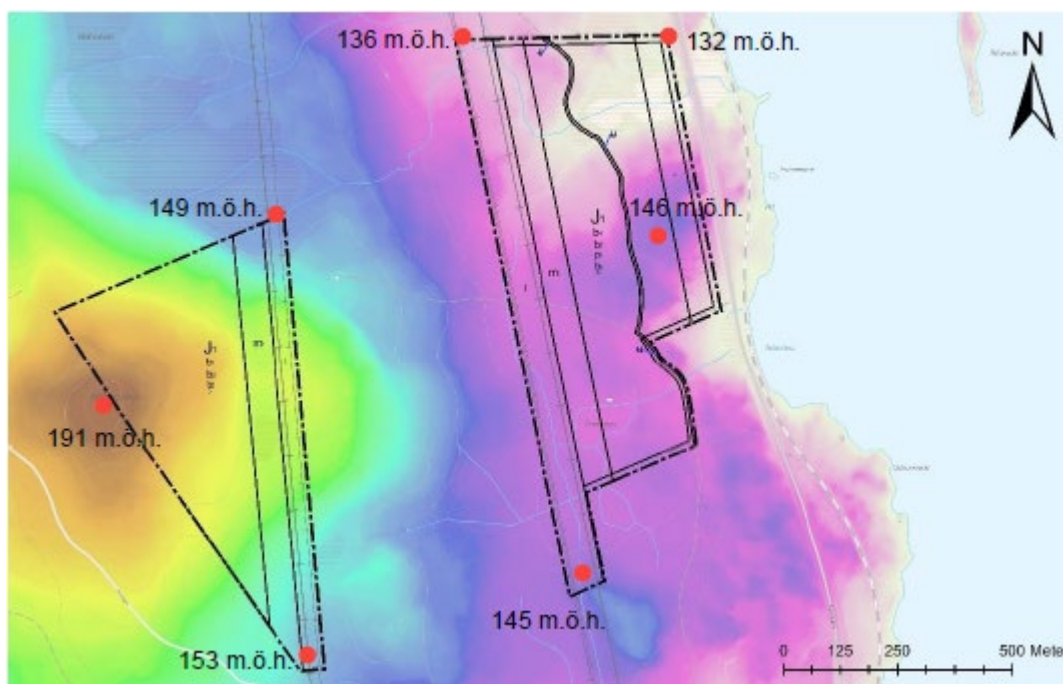
Fornlämningar och fornfynd skyddas enligt kulturmiljölagen (1988:950). Inom området finns dock inga kända fornlämningar enligt Riksantikvarieämbetets register. Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, skall arbetet omedelbart avbrytas till den del fornlämningen berörs. Den som leder arbetet skall omedelbart anmäla förhållandet hos länsstyrelsen.

Fysisk miljö

Befintlig vegetation i området består i huvudsak av tall- och granskog, med vissa inslag av lövvegetation. All mark inom området har varit ren produktionsskog.

Teknik

Förslaget innebär ingen förändring i VA-frågan. Bestämmelsen för dagvatten i plankartan flyttas men dagvatten kommer fortsatt hanteras lokalt i linje med de gällande dagvattenprinciperna. Kommunen bedömer att detta inte påverkar dagvattenhanteringen i området eftersom befintliga lösningar för dagvatten kvarstår då ingen förändring av topografi, markanvändning eller hårdgjorda ytor föreslås. Öster om det aktuella planområdet kvarstår även dagvattenhanteringen enligt ursprungsplanen, där flödena från högpunkterna hanteras nedströms på ett sätt som förhindrar vatten från att samlas vid väg och järnväg. I figur 5 syns höjdskillnaderna tydligt.

Figur 5. Höjdkarta. Bild från dagvattenutredningen utförd av WSP år 2021.

Trafik

Den planlagda marken för industri väster om upphävandeområdet är inte möjlig att nå via befintliga vägar, eller via kommunal mark. En eventuell exploatering där blir därför antingen beroende av att servitut för tillfartsväg kan ordnas över någon av angränsande fastigheter, eller att denna mark köps av ägaren till den planlagda marken mellan de två större kraftledningarna.

KONSEKVENSER

Fastigheter och rättigheter

Berörda fastigheter Horndalsbyn 12:1	Konsekvenser <ul style="list-style-type: none"> • En yta på ca 4,9 ha för småindustriändamål i detaljplanen upphävs och byggrätten för småindustriändamål försvinner då området blir planlöst. Bygglovsprövning sker enligt PBL 9 kap. Fastigheten är fortsatt i kommunal ägo. Ingen fastighetsreglering kommer att ske. • Bestämmelserna m1 och dagvatten flyttas till nytt område.
Fastigheter som gränsar till området Horndalsbyn 4:1	Konsekvenser <ul style="list-style-type: none"> • Fastigheten gränsar till område för upphävandet.
Rättigheter inom område för upphävande Kraftledning	Konsekvenser <ul style="list-style-type: none"> • Ledningsrätt för befintlig kraftledning avses tillkomma. detta är dock inte avhängigt av planupphävandet.

Förslaget föranleder inget behov av fastighetsreglering.

Förslaget får till följd att de tidigare bestämmelserna som funnits genom den aktuella delen av detaljplanen upphävs. Den användning som berörs är *J - småindustri, ej störande för omgivningen samt lager och kontor*. Ytan för denna användning reduceras. Inom område för upphävande berörs två egenskapsbestämmelser, *Dagvatten - område för anläggning för hantering av dagvatten kan finnas, samt m₁ - inom området får inte finnas byggnader, arbetsplatser eller annat där människor vistas varaktigt*. Dessa bestämmelser flyttas västerut för att säkerställa fortsatt skyddsavstånd till kraftledning och bibehållet område för dagvattenhantering.

Ytan som upphävs är belägen i direkt anslutning till befintligt ledningsstråk och kommer i praktiken endast innebära en marginell skillnad mot vad som anges i gällande detaljplan eller hur området används idag.

Natur

Grönområde

Den del inom fastigheten Horndalsbyn 12:1 som föreslås upphävas består idag av skogsmark. Viss skog kommer i och med ledningsdragning att behöva tas ned.

Miljö

Miljöbedömning

Om en detaljplan, eller planändring, kan antas medföra betydande miljöpåverkan så ska kommunen, enligt 4 kap 34 § plan- och bygglagen och 6 kap 9–19 §§ miljöbalken, göra en miljöbedömning. För varje planprojekt är det därför nödvändigt att avgöra om miljöbedömning behövs, d.v.s. om planens, eller planändringens, genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Bedömning om sådant behov föreligger görs genom en så kallad undersökning enligt 6 kap 5–6 §§ miljöbalken.

Den undersökning som kommunen gjort leder till bedömningen att förslaget inte har någon betydande miljöpåverkan och att förslaget är förenligt med miljöbalken och kommunens hållbarhetsmål. Således föreligger inget behov av miljöbedömning enligt 6 kap 9–19 §§, miljöbalken. Slutsatsen av undersökningen baserar sig på att det berörda området redan är planlagt och att det nu upphävs en mindre del av området. Vare sig förhållandena på platsen eller de ändrade planförhållandena som uppkommer inom området innebär någon nämnvärd negativ effekt ur miljösynpunkt. Bedömningen baseras på utfallet av den genomgång av projektet som gjorts mot kommunens checklista för undersökning om miljöbedömning.

Ställningstagande 4 kap 33 b § plan- och bygglagen (2010:900)

Formellt beslut huruvida kommunen bedömer att förslaget innebär kan antas innebära betydande miljöpåverkan eller ej tas under planprocessen efter att undersökningen samråtts med Länsstyrelsen.

Hållbarhetsbedömning

Bakgrund

Avesta kommun har, genom beslutat hållbarhetsprogram, angett att alla beslut med betydande konsekvenser för framtida utveckling i samhället ska åtföljas av en hållbarhetsbedömning. Detta kan då bl.a. gälla beslut rörande större förändringar i den fysiska miljön, vilket ofta blir en följd av fysisk planering. Bedömningar ska utföras mot fyra olika målområden i en skala som går mellan +2 och -2, där +2 är en direkt positiv påverkan på ett mål medan -2 då är något som direkt motverkar ett mål.

Resultat

Kommunen bedömer att förslaget är förenligt med miljöbalken och kommunens hållbarhetsmål. Förslaget är av sådan enklare omfattning att den inte bedöms medföra betydande konsekvenser för framtida utveckling i samhället.

Bedömningen och underlaget i sin helhet finns i den Excel-fil som använts i bedömningsarbetet. Det dokumentet utgör även underlag för politiska beslut i planärendet.

Strandskydd

Enligt den lagändring som trädde i kraft den 1 juli 2025 gäller strandskydd inte vid vattendrag som är smalare än 2 meter vid normalvattenstånd eller vid små sjöar under 1 hektar. Det aktuella vattendraget utanför upphävandeområdet är smalare än 2 meter, vilket innebär att strandskyddet inte återinträder efter att förslaget vunnit laga kraft. Kommunen bedömer att området inte har särskild betydelse för djur- eller växtliv.

Länsstyrelsen har möjlighet att besluta om strandskydd även vid små vatten om området har särskild betydelse för djur- och växtliv eller friluftsliv. Kommunen bedömer att sådana förhållanden inte föreligger här och att förslaget därför inte påverkar strandskyddets syften negativt.

Elektromagnetiska fält och elsäkerhet

Två 400 kV-ledningar planeras uppföras inom upphävandeområdet. Magnetfält och elektriska fält från ledningarna bedöms inte överskrida internationella riktvärden (ICNIRP: 200 μ T, EU: 100 μ T för magnetfält; 5 kV/m för elektriska fält). Vid skyddsavståndet 50 m är fältnivåerna normalt under 5 μ T, vilket är långt under gränsvärdena. Förslaget bedöms därför inte medföra risker för människors hälsa eller säkerhet.

Miljö kvalitetsnormer

Förslaget innebär ingen förändring i fråga om miljö kvalitetsnormer, varken inom eller utanför området.

Hälsa och säkerhet

Förslaget innebär ingen förändring av risker eller störningar gentemot befintlig bebyggelse och pågående användning, varken inom eller utanför området.

Sociala

Förslaget innebär ingen förändring i fråga om sociala konsekvenser, t ex barnkonventionen, jämställdhet, jämlikhet eller trygghet, varken inom eller utanför området.

Trafik

Eftersom kommunen inte har för avsikt, ej heller skyldighet, att genomföra gatutbyggnad enligt gällande plan så innebär förslaget ingen förändring ur trafiksynpunkt.